

McCORMAC
CARTHY

Căluții mei,
căluți frumoși

Primul volum din *Trilogia Frontierei*

Traducere din limba engleză
și note de Iulia Gorzo

POLIROM
2024

Când s-au dus la baracă pentru cină, *vaqueros* au părut să-i trateze cu o oarecare deferență, deși cei doi nu puteau ști cu siguranță dacă era vorba de deferență arătată unor profesioniști sau cea cu care tratezi niște debili mintali. Nimeni nu i-a întrebat ce părere au despre cai și nici nu i-a iscodit care le era metoda. După-amiază, când s-au întors, în țarc erau vreo douăzeci de oameni care se uita la cai – femei, copii, fete tinere și bărbați – și-i așteptau cu toții să se întoarcă.

De unde naiba or fi apărut ăștia? a zis Rawlins.
Nu știu.

Umblă vestea când e rost de circ, nu?

Au trecut prin adunare salutând din cap, au intrat în țarc și au încuiat poarta.

Ai ales vreunu'? a întrebat John Grady.

Mda. Dacă vrei unu' nebun-nebun, eu zic să-l iei pe afurisitu' ăla urât de colo.

Ăla sur?

Ăla de zici că-i sur.

Se pricepe băiatu' la cai.

Se pricepe la nebuni.

Rawlins s-a uitat cum John Grady se apropie de animal și leagă de frâu o bucată de frânghie de patru metri. John Grady a scos calul pe poartă, din *potrero* până-n *corral*, unde aveau să fie călăriți toți. Rawlins se aștepta ca animalul să se sperie sau să încerce să dea înapoi, dar nu s-a întâmplat așa. A luat sacul și funiile de priponit, s-a dus la ei și, în timp ce John Grady vorbea cu calul, el i-a legat picioarele din față unul de altul și a luat frânghia și i-a întins lui John Grady sacul și apoi, timp de un sfert de oră, a ținut calul, în timp ce John Grady a plimbat sacul peste animal și pe sub el, l-a mângâiat pe cap cu sacul, i l-a trecut peste față, apoi în sus și-n jos și printre picioare, vorbindu-i în tot

acest timp, frecându-se și sprijinindu-se de el. Apoi a luat șaua.

Oare ce-o zice calu' când te dai așa pe lângă el? a întrebat Rawlins.

Nu știu, i-a răspuns John Grady. Nu-s cal.

A ridicat pătura și a pus-o pe spinarea animalului, a netezit-o și a rămas pe loc, mângâind animalul și vorbind cu el, apoi s-a aplecat, a luat șaua și a ridicat-o, cu cataramele chingii desfăcute și cu scărița atârnată peste cornul șeii, a pus-o pe spinarea calului și a tras de ea până a potrivit-o. Calul n-a făcut nici o mișcare. El s-a aplecat și a vârât mâna pe dedesubt, a tras în sus de curea și a prins chinga. Urechile calului s-au întins pe spate și el i-a vorbit, apoi a tras iar în sus de chingă, s-a lipit de cal și i-a vorbit ca și cum n-ar fi fost nici nebun, nici primejdios. Rawlins s-a uitat înspre poarta țarcului. Cel puțin cincizeci de oameni stăteau și se uitau. Lumea așternuse masa pe pământ. Tații își ridicau pruncii în brațe. John Grady a ridicat scărița de pe cornul șeii și a lăsat-o să cadă. Apoi a tras în sus de curea chingii și a prins-o în cataramă.

Gata, a zis el.

Ține-l, a spus Rawlins.

A ținut de funia împletită, timp în care Rawlins a dezlegat frânghiile de pe frâu, a îngenuncheat și le-a legat de pripoanele din față. Apoi au scos frâul de pe capul calului, John Grady a tras în sus de *bosal*, l-a tras cu blândețe peste botul calului și i-a potrivit frânghia din gură și fruntarul. A luat dârlogii și i-a petrecut peste capul calului și a dat din cap, iar Rawlins a îngenuncheat, a desfăcut pripoanele și a tras de lațurile de la picioare până când nodurile s-au desfăcut și funiile au căzut pe pământ, lângă copitele dindărăt ale calului. Apoi s-a dat la o parte.

John Grady a pus un picior în scară și s-a lipit cu tot corpul de umărul calului, vorbindu-i, apoi s-a săltat în șa.

Calul stătea stană de piatră. A zvârlit dintr-o copită din spate, ca să încerce aerul, și a încremenit iar, apoi s-a smucit în lături, s-a zvârcolit, a dat din picioare și s-a oprit, fornăind. John Grady l-a îmboldit cu călcâiele cizmelor în coaste și calul a pornit înainte. A tras de frâu și calul s-a întors. Rawlins a scuipat cu scârbă. John Grady a întors iar calul și a venit cu el îndărăt.

Ce drac de cal e ăsta? a zis Rawlins. Crezi că pentru asta au plătit oamenii ăștia bani grei?

Până s-a întunecat, John Grady călărise unsprezece din cei șaisprezece cai. Nu toți la fel de docili. Cineva făcuse focul pe pământ, lângă *potrero*, și se strânseseră cam vreo sută de oameni, unii veniți din *pueblo* La Vega, de la zece kilometri spre sud, alții chiar de mai departe. A călărit ultimii cinci cai la lumina aceluia foc, iar caii dansau și se răsuceau în lumină, cu ochii lor roșii scăpărând. Când au terminat, caii stăteau nemișcați în *potrero* sau se plimbau de colo-colo, târând frâiele după ei pe pământ, având atâta grijă să nu calce pe ele și să smucească de boturile rănite, încât păreau să se miște cu multă eleganță și bună-cuviință. Turma sălbatică și frenetică de mustangi care se învârtise de dimineață prin *potrero* ca niște bile agitate într-un borcan aproape că dispăruse fără urmă, iar animalele nechezau unul către altul în întuneric și-și răspundeau de parcă dintre ele ar fi lipsit cineva sau ceva.

Când au luat-o spre baracă în întuneric, focul de tabără ardea încă și cineva adusese o chitară și altcineva o muzicuță. Trei necunoscuți diferiți le-au oferit de băut din sticle de mescal până să apuce să iasă din mulțime.

Bucătăria era pustie și ei și-au luat cina de pe plită și s-au așezat la masă. Rawlins se uita la John Grady. Mesteca țeapăn și se clătina, pe jumătate prăbușit pe băncuță.

Doar n-oi fi obosit, frate, a zis Rawlins.

Nu, i-a răspuns John Grady. Eram obosit acu' cinci ore.

Rawlins a rânjit.

Să nu mai bei cafea din aia. O să te țină treaz.

De dimineață, în zori, când au ieșit afară, focul fumega încă și patru sau cinci bărbați dormeau culcați pe jos, unii cu pături pe ei, alții fără. Toți caii din *potrero* i-au privit intrând pe poartă.

Mai știi care cum vin? a întrebat Rawlins.

Mda. Îi țin minte. Sunt sigur că-l ții minte și tu pe amicu' tău de colo.

Mda, îl țin minte pe afurisit.

Când s-a apropiat de el cu sacul, calul s-a întors și a luat-o la fugă. L-a dus la pas pe lângă gard și a luat funia de jos și l-a tras, calul s-a oprit tremurând și John Grady s-a dus la el și a început să-i vorbească și apoi să-l mângâie cu sacul. Rawlins s-a dus să aducă păturile, șaua și *bosal*-ul.

Până noaptea la zece călărise toată ciurda de șaisprezece cai și Rawlins îi mai călărise și el încă o dată pe fiecare. Marți i-au mai călărit o dată și miercuri dimineața, în zori, cu primul cal înșeuat și soarele încă ascuns după orizont, John Grady a pornit călare spre poartă.

Deschide-o, a zis el.

Stai să pun șaua pe un cal de alergătură.

N-avem timp.

Dacă afurisitu' ăsta te dă cu curu' de pământ, să vezi cum ai timp.

Atunci cred c-o să fiu nevoit să mă țin în șa.

Stai să pun șaua pe un cal din ăsta bun.

Bine.

A ieșit din țarc cu calul lui Rawlins de căpăstru și l-a așteptat pe Rawlins să încuie poarta și să încalece lângă el. Caii abia îmblânziți băteau din picioare și pășeau nervoși în lături.

Asta-i un fel de orbu' călăuză la orbi, așa-i?

Rawlins a încuviințat din cap.

Parc-ar fi moș T-Bone Watts când lucra pentru taică-meu și toată lumea bombănea că-i pute răsufarea. El le zicea că bine că are ce să-i pută.

John Grady a rânjit, și-a îmboldit calul la trap și au pornit amândoi pe drum.

La jumătatea după-amiezii, luase iarăși la călărit toți caii și în timp ce Rawlins se muncea cu ei în țarc, el a pornit pe câmp, călare pe micul sur ales de Rawlins. La trei kilometri mai sus de fermă, unde drumul traversa malul lacului printre sălcii, rogoz și pruni sălbatici, fata a trecut pe lângă el pe calul ei negru.

A auzit calul în spatele lui și s-ar fi întors să se uite, numai că l-a auzit cum schimbă pasul. Nu s-a uitat la ea până când calul arab a ajuns în dreptul calului lui, pășind cu gâtul arcuit și cu un ochi la *mesteño* – nu cu teamă, ci cu un fel de vag dispreț cabalin. Ea a trecut la un metru și jumătate de el, și-a întors chipul cu osatură fină și l-a privit drept în față. Avea ochi albaștri și a salutat din cap sau poate că doar a lăsat capul ușor în jos, ca să vadă ce fel de cal călărea, cu o înclinare aproape imperceptibilă a pălăriei late și negre care-i stătea dreaptă pe cap, o ridicare aproape imperceptibilă a părului lung ei și negru. Apoi s-a îndepărtat și calul a schimbat iar pasul și ea se ținea în șa mai mult decât bine, călărea dreaptă cu umerii ei lați și își îmboldea calul la trap pe drum. *Mesteño* se oprise și scurma în drum, cu picioarele dinainte depărtate, iar el a stat și s-a uitat după ea. Avusese o vagă intenție

de a spune ceva, dar ochii ăia schimbaseră lumea pentru totdeauna cât ai clipi din ochi. Fata a dispărut dincolo de sălciile de pe malul lacului. Un stol de păsăruici s-a înălțat și a trecut iar pe deasupra lui, ciripind ascuțit.

În seara aceea, când Antonio și *gerente*-le au venit la țarc să inspecteze caii, el tocmai învăța calul cel sur să meargă cu spatele, cu Rawlins în șa. Cei doi au stat și s-au uitat, iar *gerente*-le se scobea între dinți. Antonio a călărit cei doi cai care așteptau înșeuati, plimbându-i înainte și înapoi prin *corral* și oprindu-i din scurt. A descălecat, a dat aprobator din cap, el și *gerente*-le au cercetat caii din cealaltă aripă a *corral*-ului și apoi au plecat. Rawlins și John Grady s-au uitat unul la altul. Au deșeuat caii și i-au băgat înăuntru, laolaltă cu restul hergheliei, au luat-o înapoi spre casă, cărând cu ei șeile și harnașamentele, și s-au spălat pentru cină. *Vaqueros* erau la masă și ei și-au luat farfuriile, și-au luat mâncare de pe plită, au luat și cafea, s-au dus la o masă, au săltat câte un picior peste băncuță și s-au așezat. Pe mijlocul mesei era un platou de lut cu *tortillas*, acoperit cu un ștergar, și când John Grady a arătat către el și l-a cerut, de pe amândouă laturile mesei au apărut mâini care au ridicat platoul și i l-au oferit ca pe o cupă rituală.

După trei zile erau în munți. *Caporal*-ul trimisese cu ei un *mozo*, un rândaș, care să le gătească și să vadă de cai și mai trimisese și trei *vaqueros* tineri, nu cu mult mai copti decât ei. *Mozo* era un bătrân pe nume Luis, cu un picior beteag, care luptase la Torreón și San Pedro și mai târziu la Zacatecas, iar băieții erau de-ai locului, doi dintre ei fiind născuți la *hacienda*. Numai unul din cei trei fusese plecat ceva mai departe, până la Monterrey. Au urcat în munți, fiecare cu câte trei cai legați în șir și cu cai de povară care